

DIVERSITAT A L'ESGLÉSIA

JOAN OÑATE

A la Trobada Fraterna d'enguany a Pompeia, convidarem a cinc representants de grups d'Església diversos per dialogar, compartir i viure la comunió des de la diversitat. Un dels ponents, en Joan Oñate, d'Església Plural, ens ofereix una reflexió sobre l'esdeveniment. La crònica la trobareu aquí: <http://www.caputxins.cat/fraternitats/pompeia/any2012/tfraterna/cronica.html>

El dissabte 14 de gener de 2012 vaig ser convidat a la Trobada Fraterna dels Caputxins de Catalunya i Balears al voltant del tema Comunió i Diversitat. Dins el conjunt d'actes, el matí va estar destinat a una taula rodona on diverses persones presentàvem la realitat eclesial des dels nostres grups i moviments, i on compartíem la visió pròpia de l'església i la societat, així com preníem el pols a la situació de la comunió eclesial. La trobada va ser organitzada i animada pel Consell de Laics dels Caputxins.

El primer punt a ressaltar és el reconeixement que hi ha

diversitat a l'església. Malgrat que sembla una obvietat el fet que hi hagi diverses sensibilitats, continuament es vol presentar la vida de la fe com una conseqüència directa de l'Evangeli, sense acceptar que també hi formen part opcions personals, ideològiques i concepcions diferents de la realitat. Quan l'església oficial s'entesta a demanar la uniformitat en nom de Jesús, tracta de presentar les seves propostes i posicionaments com els únics vàlids. Nega l'evidència de la varietat de maneres de viure i sentir la fe. Realitzar una trobada dedicada a la diversitat és posar de manifest les

múltiples formes que hi ha de ser cristià i ens ajuda a responsabilitzar-nos de les nostres pròpies opcions personals i comunitàries.

La diversitat ha estat present a l'església des dels primers dies del cristianisme. Pere tenia una visió d'església més restringida, on la pertinença a la comunitat jueva era un signe rellevant d'identitat. Pau, en canvi, creia que el nou cristianisme era extensible a grecs i a pagans. Les diferències eren considerables i no va ser gens fàcil trobar una solució de compromís que evités el cisma. Des d'aquell temps, la història de l'església ha estat sotmesa a una profunda evolució on han estat presents factors polítics i econòmics a més dels pròpiament derivats de l'evangeli. Des d'aquesta perspectiva, voler presentar l'església com directament emanada de la voluntat de Jesús, és negar el paper que el poder i la història han tingut en la configuració del model eclesial. Tenim percepcions diverses perquè la nostra realitat és diversa, i l'església no s'escapa d'allò que s'escau a qualsevol societat de persones.

Ja hem dit que reconèixer aquesta diversitat és un acte de valentia i honestat. I no és casualitat que sigui un orde religiós qui faciliti i promogui la reflexió davant aquest fet. Els Caputxins, com molts altres ordes i congregacions, ens ajuden a percebre la multiplicitat dels rostres d'església. En primer lloc, ressalten els carismes variats dins l'església. Es pot seguir Jesús accentuant o prioritzant diversos trets. El carisma dels fundadors, que esdevé carisma de l'orde i de les persones que el senten viu, manifesta la diversitat d'opcions de viure una mateixa fe en comunió. Però també els ordes religiosos avui en dia mostren que hi ha altres maneres d'organització. Ensenyen que

els càrrecs tenen una dimensió temporal, lluny de l'estructura jeràrquica eclesial. Posen la comunitat al centre de la seva vida i de la seva acció, afavorint el control dels personalismes. El conjunt de religioses i religiosos supera amb escreix al de l'estructura diocesana. Cal que hi continuïn donant passes per a mostrar i ensenyar la diversitat de maneres de seguir l'evangeli i ser fidel al carisma.

Els ordes religiosos també estan sent un referent en el replantejament del paper dels laics. Davant l'estructura jeràrquica que privilegia el ministeri dels ordenats, deixant en un darrer pla al laïcat (i no diguem res del paper de la dona!), molts ordes han iniciat un camí de reflexió i replantejament de les opcions de vida. Els laics participen de la vivència del carisma, ja que el rellevant de ser caputxí (o marista o jesuïta o de qualsevol altra congregació) no és la forma de vida –vida religiosa, casat o solter- sinó la identificació amb els trets fonamentals propis. Aquesta concep-

ció facilita un diàleg innovador amb els laics des de posicions d'igualtat. Ens ajudem a descobrir la pròpia vocació des d'una concepció d'església circular.

Acceptant la diversitat, tenim la tasca urgent de bastir nous ponts amb la societat que ens acull. La taula rodona va posar de manifest la difícil concreció del mandat de ser sal a la terra i llum al món. Unes intervencions traspuaven un fort pessimisme per la situació social i per l'entorn. Els cristians tenim el risc de creure'ns els únics dipositaris de determinats valors alhora que tenim de negativisme tots els avenços que no controlem. Déu es fa present arreu –no tan sols a les esglésies i comunitats cristianes- i hem de saber trobar-lo a les realitats que ens envolten. Cal una mirada renovada sobre la nostra societat. Hem de fugir de la tendència a continuar creient que l'església és el model de societat perfecta. Primerament, perquè la realitat actual i històrica ho desmenteix, i també perquè és negar que molts dels avenços significatius de la societat s'han fet amb l'oposició inicial de l'església. No cal negar els riscos que té la nostra

societat, però s'han de llegir els reptes amb confiança i una involucració constant, colze amb colze, amb la resta de moviments i ideologies que clamen per un nou estil de relació social. No podem continuar llegint la realitat des d'una visió reduccionista catòlica, europea i benestant.

Però la trobada no parlava tan sols de diversitat. Al títol i a l'esperit de la jornada estava present el fet de viure i reconèixer la diversitat des de la comunió. Aquell dia es va fer palès que és possible viure-la al si de les petites comunitats. Ens cal ara estendre la comunió al si de la nostra església. No és tasca fàcil. Durant massa temps s'ha volgut imposar la comunió i fer-la servir de coartada per a negar la diversitat i el manteniment dels privilegis. La religió està mancada de credibilitat, entre altres factors, per no reconèixer allò que la societat ja té assumit: som diferents, som diversos i la pluralitat és natural a qualsevol associació humana. Experiències com la trobada caputxina ajuden a creure que hi ha un camí de renovació i que els cristians podem ser portaveus de la bona notícia.

